

BÁTASZÉK ÉS SÁRKÖZ

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI, TANÜGYI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési ár:	
Egész évre . . .	8 K.
Fél " " . . .	4 " "
Negyed " " . . .	2 " "
Egyes szám . . .	16 fil.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Bátaszéken, Király-ut.**

Szerkesztő:
Joó Károly.

Kiadó:
Szélig Gáspár.

Hirdetési ár:	
Egész oldal . . .	20 K.
Fél " " . . .	10 " "
Negyed " " . . .	5 " "
Nyílttérnek sora 30 fill.	
Hirdetések a nyomdában is fölvetetnek.	
Kéziratok vissza nem adatnak.	

Ifjúsági egyletek.

A magyar nemzeti állam teljes kiépítésének szükségszerű követelménye a vezetésre hivatottaknak beavatkozása a mindenféle — jó és rossz behatások iránt fogékony lelkű ifjúság nemzeti szellemben való, valláserkölcsös nevelésébe.

A jövő az ifjúságé.

Mindazon teher, mely most a haza, a társadalom, a család fentartása és a népek erkölcsére szelidítő hatást gyakorló vallási kötelességek teljesítése és ápolása tekintetében a mi vállunkra nehezedik, rövid néhány év leforgása után a mostani ifjúság vállaira hárul át.

Lényeges és fontos kívánalom tehát, hogy az ifjúság, melyre majdan ily nehéz és sokoldalú feladat teljesítése vár, a hazának nyelvben és lélekben egyaránt hű fia, a társadalomnak józan észszel, tiszta lélekkel és mosoktalan becsülettel munkás tagja és családjának tudás és szorgalom által jobb módra helyezett szerető gondviselője legyen, kinek kötelességtudását és polgári erényeit az elfogultság nélküli vallásos meggyőződés teszi erőssé, ingathatatlaná és tündöklővé.

Az ifjúság nevelésébe és családi élet keretén kívül való beavatkozást a nevelésügy legfelsőbb öre, a vallás és közoktatásügyi miniszter ur, az ifjúsági egyletek által kívánja gyakorolni olyképp, hogy minden állami iskola mellé ez iskola egyik tanítójának — mint egyleti igazgatónak — vezetése alatt ifjúsági

egyletet tervez, mely az iskolából kikerült ifjakat szabad idejökben nemesen szórakoztatja és ezen felügyelet alatti szórakozáson felül a magyar nyelv gyakorlása mellett hasznos ismereteit is gyarapítja.

A cél melyet a miniszter úr szolgálni és elérni óhajt, kell hogy célja legyen és pedig állandóan szem előtt tartott célja minden jó hazafinak.

Németországban, amely ország a társadalmi rend és a haza felvirágoztatásáért való fáradhatatlan munkásság tekintetében vezérhelyet foglal el, 200,000 ifjut sorakoztattak ily egyletekben ahol példaadó vezetés alatt a művelődés és hasznos és szükséges tudnivalók elsajátítása mellett oktató és nemesítő szórakozásoknak is jut hely.

A miniszter a dolog természete szerint csak az ő hatósága illetve rendelkezése alatt álló tanintézetek vezetőit hívhatta fel közvetlenül a munkában való részvételre, ami természetesen nem zárja ki, hogy a munkából részöket egyéb intézeteknél alkalmazott tanítók is kivegyék, sőt a miniszter ur intencióinak megvalósítása szempontjából kívánatos, hogy a kijelölt hazafias munkában a felekezetek által fentartott és ezekhez közelebb eső községi elemi népiskolák tanítói is részt vegyenek, amely intézeteknél a mai, lelkileg sivár korban annyira szükséges vallásos nevelés inkább jut előtérbe.

Mindent a tanítótól várni persze nagyon kényelmes, de egyuttal nagyon helytelen

dolog is. Illik, hogy gyermekeink jövőjének alapját képező nevelés ügye iránt magunk is érdeklődjünk.

A tanítót ez irányu igen nemes, de fárasztó és felelősségteljes munkájában támogatni, neki — az ifjaknak engedelmességre szorítása, otthon való fegyelmezése és intése által — kezére járni minden becsületes szülőknek önként érthető oly kötelessége, melynek teljesítése a szülőknek öregségük idején bőségesen fogja gyümölcseit teremni abban a szeretetteljes bánásmódban, melyben a szülők csak becsületes és vallásosan nevelt gyermekektől részesülhetnek.

Hisszük és reméljük, hogy az ifjusági egyesületek alakítására való készség a tanítóság széles rétegeiben fog megnyilatkozni és a miniszter ur felhívása nemcsak az állami iskolánál alkalmazott tanítóknál fog visszhangra találni, de megszivlelik mindazok, kik az iskolában elért eredmény állandósításán, fejlesztésén dolgozni oly munkának tartják, mely a népnevelőknek a haza javára és a közművelődés terjesztésére szolgáló tevékenységét betetőzi s amely jutalmát a haza boldogsága érdekében tett munkálkodás fölött érzett nyugodt öntudatban keresi és találja.

Kláray Béla.

T A N Ü G Y.

Évzáróvizsgálat

á Joó Károly-féle magániskolában.

Nemzetek fennállását, felvirágozását, népek boldogulását inkább biztosítja a művelődés terjedtsége, mint a műveltség nélküli nyers erő.

A test nyers ereje arathat ugyan győzelmet; de tartós — nemzetek előhaladását eredményező — jólétet csak a lélek műveltsége, a tisztult elme biztosíthat a népeknek.

Ezért képezi minden nemzet vezérlő férfiainak legfőbb gondját a népnevelés fejlesztése s ezzel a közművelődés emelése.

Amint szilárd, tartos épületet jó fundamentumra lehet csak emelni, úgy a további tanulás biztos alapját az elemi iskola adja meg. Ezért bir előttem elsőrangú fontossággal egy község életében a jól vezetett elemi népiskola.

A községünkben Joó Károly ur által fenntartott magán iskola vizsgája június hó 27-én tartatott

meg, melyen a kir. tanfelügyelő ur megbízásából Erdős Gábor községi jegyző ur elnökölt.

A vizsga eredményét illetőleg annál a viszonynál fogva, mellyel az iskola tulajdonos e lappal szemben áll, a legnagyobb tartozkodással kívánok csak nyilatkozni.

Legyen szabad azonban jól eső örömmel konstatálnom, hogy az iskolába járó német ajku növendékek már az első osztályban tökéletesen beszélnek zengzetes magyar nyelvünket.

Különösen föltűnt már az első osztálynál a folyékony, szép és hibátlan olvasás. Az I. osztálynak 90%-a kitűnően tanult meg olvasni, amit a fonetikus módszer helyes alkalmazásának lehet betudni. A beszéd- és értelemgyakorlatnál (I. II. oszt.) a felvett anyag bősége mellett az értelmes, kerek mondatokban adott feleletek leptek meg, a táblán számolásnál a III. és IV. oszt. által a legbonyolultabb példák gyors és helyes megfejtése. Azon körülmények hogy a IV. oszt. úgy a tizedes, mint a közönséges törtékkel nemcsak megismerkedett, de azokkal szabatosan számolt, fölülte fontosnak és előnyösnek tartom azokra nézve, kik a középiskolába készülnek. Ugyan e szempontból tartom igen lényeges előnynek azt a készséget, melyet a gyermekek a nyelvtanulástól különböző mondatoknak úgy mondattani, mint szótani elemzése közül tanusítottak. Hogy ez a készség alapos s tehát a gyermek gondolkozó képessége kifejlesztve van, igazolva látom a tanügy iránt mindenkor nagy előszeretettel tanusított Reisz Antal káplán ur által feladott hatalmas mondat sikerült elemzésével.

Amidőn még megemlítem, hogy a földrajznál az anyag bő ismerete s a térképen való biztos tájékozottság, végül egyházi és hazafias énekek kifogástalan előadása fokozta a nagyszámmal megjelent szülők és érdeklődők meglegedését, befejezhetem az eredményről való beszámolást.

A vizsga végén Erdős László IV. oszt. tanuló gyönyörű csokor átadása mellett köszönte meg az elnök és szülők érdeklődését szép és biztos előadással elmondott sikerült kis beszéddel, majd erre felelve Erdős Gábor elnök köszönte meg a maga és szülők nevében Joó tanító urnak szeretetteljes és eredményes működését, szívéhez szóló szavakkal hivatott a tanulókat, hogy őrizzék meg szívükben tanítójuk iránti szeretetet s legyenek a tanult jókért iránta örökké hálásak.

y.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A kész menház átvétele.** Megfoghatatlan előttünk, hogy a már körülbelül 6 hét óta teljesen kész menházat miért, miokból nem veszik át. Egy napig egy óráig sem

szabadna késnünk az átvétellel, mivel az új menház igénybevétele közegészség szempontjából is fölötte fontos dolog. Látná csak az illetékes hatóság, hogy a régi ovoda szűk helyiségében mint van összeszorítva a gyermekek nagy serege. Amint halljuk, egy legközelebb összehívandó képviselőtestületi ülésben fogják ezt a fölötte fontos és sürgős ügyet szóba hozni.

— **Befejezett évváró vizsgálatok.** Folyó hó 27-én fejeződtek be Bátaszéken a népiskoláknál az évváró vizsgálatok. Ugyanis 27-én Kövesden, Lajvéron, a Joó Károly-féle iskolában és a Sárközy Etel-féle tanintézetben voltak az utolsó vizsgák. Az iskolák igazgatójának jelentése szerint az eredmény az iskola minden osztályában jónak minősíthető.

— **A községi közgyűlés.** Bátaszék község képviselőtestülete 1903. évi június hó 28-án d. e. 9 órakor következő tárgysorozattal közgyűlést tartott. 1. Piaci szabályrendelet alkotása. 2. A második ötödéves tanító korpótlék államsegélyből való megadásának kérelmezése iránt határozat. 3. Tolnavármegye törvényhatósági bizottságának f. évi 189 sz. alatt kelt s a község 1900. évi készpénztári-, szegényalap-, községi közmunka-, szegényházalap-, szabályozási alap-, temetőalap-, iskolaépítőalap- s községi építkezési alapszámitásokot, a bátaszéki kerületi tkptár alapítványáról szóló-, az utczavilágítási- s a Dr. Demián-alap-, a fogyasztási adókról vezetett 1899. és 1900. évi — és a tűzoltósági segélyalap számadásait jóváhagyó határozatának közlése. 4. Igazgatói tiszteletdíj megállapítása. 5. Özv. Koroncy Józsefné. Pigai Gáspár és Schanzenbacher Katalin segély iránti kérvénye. 6. A községi bikák részére alkalmas istálló szerzése. 7. A felső ovoda megfelelőbb elhelyezése iránt intézkedés. 8. Az iskolaszék kérése az iskolaszéki gondnoknak évi 100 koronával való díjazása iránt. 9. Schneider Mátyás és 60 társának kérvénye a Kossuth Lajos utcából való esőviznek a Vörösmarthy utcán való levezetése iránt. 10. A tűzoltótestület kérelme különféle szükségletek beszerzése és évi segélyének felemelése iránt. 11. Az új temetőőr bérjavítás iránti kérvénye. 12. Közlése a helybeli róm. kath. hitközség iratának melylyel a templom kifestési költségeinek a

pótlékai község által való elvállalásáért köszönetet mond. A községi képviselő testület a következő határozatokat hozta. 1. A községi jegyző által felolvasztatott piaczi szabályrendelet teljes egészében elfogadtatott, s jóváhagyás végett a közigazgatási bizottsághoz fölterjeszteni egyhangulag elhatározatott. 2. Az ötödéves tanítói korpótlék államsegélyből való megadásának kérelmezésével előljáróság megbízott. 3. Tudomásul vétetett. 4. Elutasított. 5. Elutasított. 6. Időhalladék kérelmezése határozatott. 7. Olvasztatott kir. tanfelügyelőnek a község előljáróságához intézett leirata, amelyben az Eizenbarth-féle ovoda helyiségeit szűknek sötétnek szóval czélnak megfelelőnek nem találta, s ezen oknál fogva föl hívja az előljáróságot hogy alkalmasabb helyiségről gondoskodjék. A képviselőtestület ismervén a külvárosban a lakásviszonyokat egyértelműleg elhatározta, miszerint a tanfelügyelő feliratilag értesítendő, hogy a város azon pontján ovodának alkalmasabb helyiséget találni nem lehet. 8. Iskolaszék azon kérését, hogy az iskola gondnokának évi 100 korona tiszteletdíjat megszavazzon élénk vita után elutasított. 9. Beható vitatkozás tárgyát képezte Schneider Mátyás és 60 társának azon kérvénye, melyszerint a Kossuth Lajos utcából összegyülemlett esőviznek a Vörösmarthy utcán való levezetése kérelmezetik. Többek hozzászólása után határozatba ment, hogy az előljáróság útján szakértővel költségvetést készített a tervbe vett munkálatokról. 10. Tűzoltótestületnek azon kérelme hogy évi segélye fölemeltessék elutasított ellenben tűzifecs kendő és két lajtkocsi beszerzése 1876 korona a tűzoltói segélyalapból megszavaztatott. 11. A temetőőr évi 10 korona bére évi 50 koronára fölemeltetett. 12. Tudomásul vétetett.

— **Megjutalmazott tanulók.** Vármegyei alispán a mileneumi alaphól 118 koronát küldött községi iskoláink igazgatójához, hogy abból apróbb ösztöndíjakat adjon, azon tanulóknak, kik a magyarosítás terén a múlt tanévben előmenetelt tanusítottak. 38 tanuló lön megjutalmazva 1, 2, 3, 4 és 7 koronás ösztöndíjakkal. Ugyancsak a községi előljáróság 5—5 diszes emlékkönyvet osztott ki minden egyes osztályban a legjobb tanulók között.

— **Sikerült államvizsga.** Szugfil János szegzárdi kir. birósági joggyakornok, városunk szülötte a közelmúlt napokban a pécsi királyi katolikus jogakadémián jó sikerrel tette le a jogtudományi államvizsgát.

— **Választás.** A bátaszéki ujonnan szervezett községi állatorvosi állás f. hó 14-én fog választás útján betöltetni.

— **Az alsó-nyéki papválasztás.** Az alsó-nyéki ref. egyházközség képviselője f. hó 28-án Szabó Károly paksi papot választotta meg egyhangulag ref. lelkészé. Az ujonnan választott pap a legközelebbi vasárnapok egyikén jön hívei közé, hogy magát bemutassa. Mint már említettük. Szabó Károly kiváló pap hírében áll, s ragyogó szónoki képességével híveit a legközelebb idő alatt hatalmába ejti. Beszélnek általánosan szájról-szájra adják azt a — azt hiszük nem minden alapot nélkülöző — hirt, hogy Szabó Károly a jövő embere. Ugyanis Szabó Károly azért jönne Paksról a nem többet jövődélmező alsó-nyéki paróchiára, hogy a Sárközben ismeretséget szerezvén, a legközelebbi képviselőválasztáskor jelöltként föllépjen.

— **Elismerés.** A „Magyar Gazdák Lapja“ főszerkesztője Merza Márton szép levelet intézett Bolyarits Svetozár helybeli görög keleti esperes plebánoshoz mivel országos gazd. munkás- és cselédsegélypénztár nemes ügyét hívei között terjeszti. A levél szószerinti szövege ekképen hangzott. Főtisztelendő Esperes Ur! Örömmel vettünk arról tudomást, hogy főtisztelendőséged mint jó hazafi pap a magy. kir. földmivelésügyi miniszterium protektorátusa és erkölcsi vezetése alatt álló orsz. gazd. munkás- és cselédpénztár ügyét a saját hatáskörében előbbre vinni igyekszik. Örömmel adtunk helyet e tárgyban hozzánk érkezett tudósításnak, s egyuttal szívünk egész melegével üdvözöljük főtisztelendőséged személyében, a szerb lelkészben, a józanul gondolkozó embert s a kifogástalan hazafit. Hisszük, hogy szép és követésre méltó igyekezete a földmivelésügyi kormánytól is megérdemelt figyelmet fog kelteni. Budadesten, 1903. június 27-én hazafias üdvözlettel Merza Márton főszerkesztő.

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter Mayer József városunk szülöttét lapunk kiváló munkatársát az orsz. gazdasági munkás- és cselédsegélyzési pénztárhoz a rendszeres illetményekkel számtiszti gyakornokká nevezte ki.

— **Tanköteleseink száma.** A minapában fejezte be Schuler József községi népiskolai tanító a tankötelesek összeírását. Bátaszék területén van összesen 1633 tanköteles, Kövesden 126, Lajvéren 80 Dolinán 26, Leperden 13 tanköteles. E szerint az összes tankötelesek száma Bátaszéken 1878. A részletes kimutatást egyik legközelebbi számunkban hozzuk.

— **A helybeli takaréktár áldozatkészsége.** A bátaszéki kerületi takarékpénztár igazgatósága elhatározta, hogy az ujonnan épült templomba 1000 korona erejéig öröklámpát vásárol. A takaréktár áldozatkészsége örömet keltet az egész lakosság körében. A tett önmagát dicséri.

— **A templomfestés** munkálatai szerényen folynak. Blaskovits Bátori Mihály műfestő szakavatott vezetése mellett lázasan dolgozik vagy 24 festő. A menyezettel egy hét múlva teljesen készen lesznek, midőn az oldalak a kereszthajó és mellékhajók festéséhez fognak. Krigler József kiváló festőművész festi a képeket. A szentélyben „Krisztus levétele a keresztről“ című képet már befejezte. Gyönyörű alkotás. A diszkrétan összeállított színek, azok sokféle árnyalata elbűvöli a szemlélőt. A kereszttövében térdelő szent János talán a legsikerültebb alak. Arcát tenyerébe temeti, s kezének finom vonásai a távolból is föltűnnek a nézőnek. Veleszemben térdel a boldogságos Szűz. Szenvedő arca a részvét érzelmeit fakasztja az emberi kebelben. Mellette tördeli kezeit a bánatos Magdolna. Minő fölségesen szép látvány. Krigler művész most a „föltámadás“ képen dolgozik. Azt a jelenetet örökíti meg, midőn a szent asszonyok a föltámadás után Jézust a kriptában keresik. Egy angyal jelen meg, s ezeket mondja: Surexit, non est hic! Akit kerestek: nincsen itt. E két képen kívül a kereszthajóba jön két nagy csoport kép: Szűz Mária fogantatása és Jézus születése. A főhajóban az ablakok alatti mezőkben pedig az apostolok lesznek elhelyezve. Blaskovits műfestő szerint a festés szeptember közepe felé teljesen készen lesz.

— **Nyugdíjaztatás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kenyeres János alsónyéki ev. ref. tanítót 1903. szeptember 1-től 1120 korona évi nyugdíjösszeggel nyugdíjazta.

— **Közigazgatási ülés.** Tolnavármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 7-én tartja meg szokásos havi ülését.

— **Közbiztonság elleni kihágás.** Heming König külföldi munkanélkül csavarog már hónapok óta. Balsorsa Bátaszékre hozta, s itt a csendőrség már tárt karokkal várta. A züllött alakot a csendőrség a rendőrség útján a szegzárdi szolgabíróságnak átadta.

— **Cselédkönyv nélkül tartotta** Monigl Bálint helybeli polgártársunk Pásztorcsek Adám nevű kocsiát. Ez a körülmény valahogy a csendőrség fülébe jutott, mely Monigl Bálintot a szolgabíróságnál följelentette.

— **Engel Mór nem öngyilkos.** A Szegzárdon jól ismert Engel Mór mérnök és nyelvmesterről mult pénteken az a hír tērjedt el, hogy megőrült és beleugrott a Dunába. Ez a hír azonban szerencsére nem volt való. A hír abból származott, hogy össze-tévesztették Engel Bernát bajai kereskedővel, aki tényleg mult csütörtökön Paks fölött a Gizella nevű személyszállító hajón megőrült és midőn őt meg akarták kötni, a Dunába ugrott, ahol nyomtalanul eltűnt. Megemlítjük, hogy Engel Mór jelenleg Budapesten gyógyíttatja magát.

— **Kacsa.** A napokban az a hír kelt szárnyra városunkban, hogy a Németországba munkában álló Heidl Mihály helybeli kőmives segéd egy gyilkosság elkövetése után Németországból Magyarországra szökött, kit azonban Győrött elfogtak s fogságba helyeztek, s hogy cellájában fölakasztotta magát. Heidl családja háromszor is táviratozott Németországba, hogy a szárnyra kelt hír mennyiben felel meg a valóságnak, de a megeresztett táviratokra választ nem kapott. Ma azonban értesítették Heidl nagy izgalomban levő családját, hogy az egész hírből egy szó sem igaz. Heidl szorgalmasan dolgozik s kifogástalanul viseli magát. Tehát a szenzációs hír csak „kacsa“ volt.

— **Az elpáholt kanász.** Szabó József már évek hosszú sora óta kanász Betekincsen. Szabó uram arról nevezetes, hogy a gyomrának különösen tud parancsolni. Ha háram deezi karcost bevett, megtudja parancsolni a gyomrának, hogy a negyediket sőt az ötödiket is bevegye. Ebben őkelme nagy mester. Ugy elbánik a mint valamely Kneipista a vízzel. Mult vasárnap is alaposan beszédett. Kortyolás közben társaival politikázott. Nem ment a kanász fejébe hogy hát mért kell a szegény embernek adót fizetnyi „papot fizetnyi“ a „szabónak fizetnyi“ a „suszternak fizetnyi“ s „mindig örökké csak fizetnyi“ mikor a szegény embernek egy kis karcosra sincs pénze. Ezen aztán összekülönböztek, vitatkoztak. Mikor aztán az érvekből kifogytak, csattanós argementumokkal akarták egymást meggyőzni. A nagy vitának az lett a vége, hogy Szabó József „arculatjáról“ leszédtek a bőrt. Itt járt a városban községi orvosnál. Ugy nézett ki, mintha tetoválva volna. Az orvos könnyű testi sértést állapított meg Szabó kanászon a nagy vita áldozatán.

— **Verekedés.** A mult vasárnap jó sokáig zajos volt a Király-ut. A Mayer Ignác Király-uti vendéglőjében mulató legények borközi állapotban összetűztek, s olyan lármát csaptak, hogy a járó-kelek és a szomszédok összefutottak. A dulakodás színhelyét később a Király-utra tették s valósággal megakasztották a közlekedést. A legnagyobb hőst Müller Antal ellentelei úgy helybenhagyták, hogy félholtan vitték az őrszobába. Volt nagy riadalom. Még a színházba is eljutott a hír: valakit agyonütöttek,

hol az orvos. Azonban nem volt lehetséges olyan gyorsan előteremteni az orvost, aminő gyorsan Müller talpra állt. Az őrszobában elkezdett kiabálni hadanászni, rugdalózni, úgy, hogy a rendőrök kénytelenek voltak őt becsukni. Nem tudjuk, valjon a rendőrség följelentette-e a zajongókat csendháborításért nyilvános verekedésért az illetékes hatóságnál? Azt beszélik általánosan, hogy a rendőrség azt is eltusolni szándékozik. Hát nem tanácsoljuk! Mert ez még sem járja, hogy egy-egy éretlen lerészegedett gyerkőcz megzavarja a közlakosság nyugalmát s veszélyeztesse a járó kelek és a sétáló közönség személyi biztonságát. Elvárjuk a rendőrségtől, hogy a csendzavaró, hepciás gyerkőczöket az illetékes hatóságnál följelentse, ellenkező esetben kénytelenek leszünk a rendőrséget hivatalos kötelességének elhanyagolásával vádolni, s ellenük a fenytő eljárás megindítását az illetékes hatóságnál kérni.

— **Öngyilkos asszony.** Egy 80 éves agg asszony Müller Jánosné szül. Frazer Magdolna mult hó 30-án életuntségéből fölakasztotta magát. Már újév óta beteg volt, s olyan tehetetlen, hogy az ágyában más segítsége nélkül meg sem birt mozdulni. Az egyik vejénél Schmidt József lakott, kinek Henrik nevű 12 éves fia volt a nap folyamán gondozója, ápolója, míg szülei mezei munkán voltak. Müllerné már foglalkozott az öngyilkosság eszméjével, de mivel környezete mindig körülötte volt, nem birta tettét végre hajtani. Azonban mult kedden fölhasználta az alkalmat, míg unokája az udvaron játszodozott, öreganyja fölkelte leoldozott egy két zsákmadzagot, melylyel az ablakfordítóra fölakasztotta magát. Müllerné akasztási művelete közben egy széket borított föl, s erre a zajra unokája figyelmessé lett, berontott a szobába s borzadva látta, hogy öreganyja az ablakfordítón függ. Nyomban a szomszédban lakó nagybátyjához szaladt (nevét kíméletből elhallgatjuk) s hivta őt segítségül. A diszes vő uram azonban dacára, hogy a szerencsétlen asszony még hörgött, s így magáról életjelt adott, nem engedte meg, hogy anyósát a huroktól megszabadítsák, mivel szerinte az az orvosnak a dolga. A nagysokára összesereglett szomszédok végre levágták a zsineget, de már késő volt mivel a szerencsétlen öregasszony kiszenvedett. Érdekesnek tartjuk fölemlíteni, hogy Müllernének bátyja Schnetzer Frázer János ezelőtt 6 évvel 77 éves korában szintén fölakasztotta magát.

— **Gyujtogató kóborczigány.** Sárközy Ferkó kóborczigány a napokban tüzet rakott a pilisi téglaszáritó pajta alatt, melyet ennek következtében felgyujtott. a pajta teljesen leégett. A kár 600 korona. A gyujtogató cigány megugrott.

— **Elfogott cigánykaraván.** Mult hó 27-én éjjel Mórág község előjárósága arról értesítette a helybeli csendőrséget, hogy egy körülbelül 30—40 tagu cigánykaraván előzönlötte községüket, s alapos a

gyanujok, hogy a lakosságot fosztogatni fogják. A járőr nyomban utnak indult s késő éjszaka ért Mór-
rágy községe alá, hol a karavánt megadásra felszó-
litotta. A cigányok akarva-nem akarva kénytele-
nek voltak meghajolni a fegyveres hatalom előtt s
bekisértettek a helység házához. A karaván feje Pet-
rovits Lajos volt, kinek főnöksége alatt 30 cigány
kóborolta keresztül-kasul az egész vidéket. 6 kocsi
és 13 ló volt a birtokukban. A csendőrség a tény-
vázlat fölvétele után a kóborló cigányokat a bony-
hádi szolgabíróshoz szállította be.

C S A R N O K.

Nem tudom . . . . .

Irtá: May R.

Nem tudom, mi baja lehet

Mindig csendes szívemnek:

Pár nap óta — Isten tudja —

Majd kiveri keblemet.

Nem tudom, de sejtem, sejtem

Nem hazug a gyenge vád:

Te vetted el, szőke lányka,

Te vetted el nyugalmát.

Alig néztem kék szemedbe,

Szóltam hozzád egy-két szót,

Már is, már is csudállak, mint

Győzedelmes hódítót.

Küzdve hűség fegyverével,

Hányan, hányan haltanak;

És te szemed nézésével

Vetted be a várfalat.

Őrzém, őrzém, de hiába,

Meghódítád szívemet;

Lánczra verve, rózsa-lánczra,

Érzem, érzem, szőke lányka:

Rabod vagyok: szeretlek.

KÖZGAZDASÁG.

— **A permetezés idejéről.** Éveken át a szőlő-
termelők mindig abban a hitben voltak, hogy per-
metezni akkor kell, mikor esőzés után állandó, meleg,
napos idő következik be: mert ez az idő tenyésztí
a perenosporát. Ez, mint a tudományos megfigyelések
kétségtelenné tették, teljesen elhibázott eljárás volt.
És ennek a védekezési módnak volt tulajdonítható az
a sok balsiker is, melynek termelőink lépten-nyomon
részesei voltak. Hányszor hallatszott arra panasz, hogy
közvetlenül a permetezés után lépett fel a pe-
ronospora, akárcsak ennek gombáit locsolták volna
szét. Okozták ilyenkor az anyagot, a munkást, az
oldat gyengeségét, csak arra nem gondoltak, hogy a
permetezéssel megkészték. Azért, mert a szőlőlevélen

szabad szemmel még nem látszik a peronospora pusztítása, azért annak mycelium-fonalai már behálózhatták a levél szövetét és mikor a permetezés megtörtént, a bajon már nem lehetett segíteni. Egy neves francia szőlész Cazeaux-Cazalet végre rájött a hiba okára. A permetezéssel nem szabad bevárni az eső és hideg idő elmúltát, a meleg, napos idő bekövetkeztét, hanem permetezésre fel kell használni épen azt a borongó, hideg időt, mert a peronospora akkor tenyészik legvigabban. Ugyanis a fertőzés veszélye akkor legnagyobb, mikor a szőlő zöld részeiben leglegkisebb a keményítő-tartalom. Hideg időben a keményítő szemesék a hajtásvégekből lefelé költöznek az alsó végekbe és ilyenkor képes a szőlőlevél és hajtás a legkisebb ellenállást kifejteni a peronosporával szemben. Meleg időben a keményítő-szemesék gazdagon lepik el a levelek és hajtás végek szövetét ilyenkor képes az a szövet a peronospora infekciójával szemben a legnagyobb ellenállásra. Ebből tehát világos, hogy leggazdaságosabb borongós, hideg időben permetezni, mert a fertőzés veszélye akkor legnagyobb. Forró, napos, száraz időben a permetezés vagy már megkésztet vagy fölösleges. Innen van azután, hogy száraz, meleg nyáron mindig kevesebb a peronospora-kár, mint esős hűvös időjárás esetén. A permetezés keresztülvitelére nézve pedig ebből az a tanulság, hogy bizony akkor kell hozzálátni a szőlők fecskendezéséhez, mikor az idő hidegre fordult és két esős nap közt egy száraz, hűvös egész vagy félnap áll rendelkezésünkre. Csak-hogy ehhez azután olyan anyag is kell, melynek elkészítése nem vesz hosszú időt igénybe és mely kitűnően tapad s így a permetezést követő legkisebb eső nem mossa le annak még a nyomát is. Ezen oknál fogva terjedtek el Franciaországban és Németországban is a kész permetező anyagok és azért örvend nálunk is az Aschebrandt-féle bordói por évről-évre mindnagyobb népszerűségnek. Ennek oldata néhány perc alatt kész és ha csak 3—4 órai eső- és szélmentes idő áll rendelkezésünkre, úgy a legkritikusabb napokban is apránként be lehet fejezni a permetezést és mire ismét meleg, napos idő köszönt be, szőlőnk minden veszélytől menten vígan tenyészhet tovább. A bordói por oldatának kitűnő tapadó képessége pedig daczol a legveszélyesebb időjárásnak is.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Tekintetes Szerkesztő Ur!*)

A következő sorok közzétételét kérem.

Megütközve vettem tudomást azon fölötté sajnós körülményről, hogy a képviselőtestület elutasította

*) E rovat alatt közérdekű dolgokat díjtalanul közlünk, a felelősség azonban a beküldőt illeti.

Dörnyei Ferencz községi iskolai igazgatót azon kérelmével, amely szerint igazgatási tiszteletdíj megálapítását kéri. Hát kérem, hogy ez szüklelkőség: ahhoz szó sem fér. 30—35 évi szolgálat után ilyenképpen elbánni közhivatalnokkal, a legenyhébben szólva: mélytántalanság. Mondják, hogy a tanító az iskola. Szakemberektől hallottam, hogy ma, az új rend szerint az igazgató az iskola. Ha ez így van, s mi az igazgató fáradozását nem honoráljuk, munkásságát nem méltányoljuk, akkor mi szülők sem várjunk valami tulsokat tőle. Senkisem dolgozik ingyen! Sem én, sem más, de még a képviselőtestületnek egyik tagja sem. Miért óhajtjuk éppen az iskola igazgatójától, hogy ingyen dolgozzék? Ne tessék elfeledni, az nem tiszteletbeli állás, azzal felelőség jár, azzal dolog jár quantum satis. Azonban nem csodálom, hogy a képviselőtestületnek földmivelő tagjai nem szavazták meg a tiszteletdíjat. Az egész városban elterjedt hír, hogy az igazgatónak két legbizalmasabb kollegája korteskedett ellene. Hát ez biz csunya dolog. Tudtam mindkettőjükről, hogy az igazgatóra aspirálnak, s nem is vettem rosznéven tőlük, mert elvégre az ambíciót elfojtani nem lehet, de ilyen eszközökkel elérni vélni azt, az balgaság és piszkos dolog. Nem tudom mit szól ehhez felsőbb hatóságuk, de hogy jó nevelésű ember undorral fordul el az ilyen makinatió elől, az bizonyos. Tekintetes szerkesztő urnak soraim közzétételéért köszönetet mondva, vagyok

Bátaszék, 1903. július 1-én

őszinte tisztelője
Egy nem képviselő.

A bátaszéki anyakönyvi hivatal értesítése

1903. évi június 6-tól 27-éig.

Született:

Zörényi István

Házasságot kötött:

Braunberger Lajos — Nasic Mina özvegygel Budapestről

Meghalt:

Maszler Anna 72 éves, Frázer Magdolna 79 éves,
Tatár Imre 80 éves (Szegzárdi közokórházban).

Felelős szerkesztő Joó Károly.

Hirdetések

e lap részére felvételnek

Báter János

könyvnyomdájában

↔ Szegzárdon. ↔

Müllerlei Alajos

cipész

BÁTASZÉKEN,

a Reizer-féle házban.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy, **több évi bel és külföldi vándorlásom után** Bátaszéken, a Reizer-féle (most Guczy) házban cipész műhelyt nyitottam.

A legjobb minőségű bőrökből a legkényelmesebb és legmodernebb cipőket készítek a legjutányosabb árban.

Készítek uri-, női-, gyermek- és ortopé cipőket pontos kiszolgálás mellett.

2-3

A szőlő peronoszporája ellen való védekezéshez általánosan elismert legjobb anyag a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI-POR.

Ára Budapesten: 50 kilogrammos zsákokban á kilogramm **66 fillér**, 10 és 5 kilogrammos zsákokban, valamint 2 kilogrammos dobozokban á klgr. **70 fillér**.

Használata olcsóbb, biztosabb, előállítása gyorsabb, a levélhez jobban tapad, mint a rézgálicz, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyar-óvári magy. kir. gazdasági akadémia növényélettani állomása kísérletének fényes eredménye a legkitünőbb külföldi szaktudósok véleménye, számos magyar gazda bizonyítványa bárkinek díjtalanul megküldetik.

A bordói-por ezenkívül kitünő eredménnyel használható a burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére, gabonacsávázásra és baromfiólak fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

A por kapható és megrendelhető:

Mayer Gusztávnál és Schwartz Mátyásnál Bátaszéken. 1-3.

Schottolla Ernő Budapest

VI. Andrásy ut 2. szám.

Legnagyobb raktár egészségügyi, kényelmi és sport czikkeiben.

Szagmentesen záró szoba klosetek. Hygienikus köpőedények. Legjobb minőségű gummi sárczipők és hóczipők. Korcsolyák és jégpatkók.

THERMOPHOR.

Testmelegítő, mely tűz nélkül a meleget 3—6 órán át tartja.

✦ **Betegtoló kocsik** ✦
minden árban.

Minden osztályról külön árjegyzéket kívánatra ingyen küldetnek meg.
20. 22.

Műhely áthelyezés.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a Deák-Ferencz-utczában levő **szabó műhelyemet** az Árpád-utczába (Guszman Gáspár-féle házba) helyeztem át.

Ezzel kapcsolatosan tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a **legújabb divat** szerint, **a legjutányosabb árak** mellett készítek **felöltőket, egész öltönyöket** stb. stb.

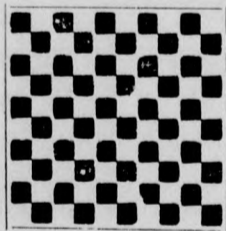
A legszolidabb kiállításról és pontos kiszolgálásról kezeskedem.

Göbelt János

férfi-szabó Bátaszék, Árpád-u. (Guszman Gáspár-féle ház.) 1-3.

Ifj. Klósz Gáspár

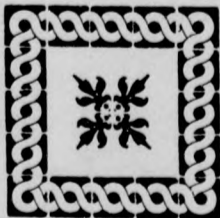
cementlemez-gyára
Bátaszéken,
Garay János-utcza 1137. sz. a.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy cementlemez gyárat alapítottam. Raktáron tartok **mindenféle cementet**, minden színben **cementlapokat**, minden alakban és nagyságban **sirköveket, kútvázákat, sertés itató vályukat, cylinder kéményeket**. Megrendelésre készítek **kripta- és kútfedeleket, lépcsőket, istálló-jászolyokat**, valamint egyszerű beton munkákat és gránit-terazzókat. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat a **legjutányosabb árak** mellett.

Költségvetést ingyen és bérmentve küldök.

Levélbeli tudakozódásokra rögtön válaszolok.

10-10.

Nyomtatványok raktára.

BÁTER JÁNOS

könyvnyomdája ✦ ✦
nyomtatványraktára ✦
és papírkereskedése ✦

SZEGZÁRDON.

Papírkereskedés.

Nyomatott Szegzárdon Báter Jánosnál 1903.